

Det finns skäl för Västra Götaland att lära av Stockholm – inte ta efter

Nyligen framhöll Moderaternas partiledare Ulf Kristersson att sjukvården blir en av huvudfrågorna i höstens val. Vi delar den uppfattningen. En fungerande sjukvård är avgörande för att känna trygghet i livet. Den dag du, jag eller våra anhöriga behöver den så kommer ingenting vara viktigare än en tillgänglig, jämlik och fungerande sjukvård. Det finns stora utmaningar i sjukvården. Vårdköer växer, bristen på personal är på sina håll akut och vårdplatser stängs. För att klara framtidens vård krävs en aktiv politik som har fokus på patienters bästa och goda arbetsvillkor för personalen.

Sjukvården styrs av landsting och regioner. Det gör att det vanligtvis mer anonyma regionvalet blir än viktigare i år. Frågan är dock om detta är någonting moderatledaren bör se fram emot. Över 40 procent av Sveriges befolkning bor där moderater styr över sjukvården i dag. Det gäller inte minst Stockholms läns landsting (SLL) och Västra Götalandsregionen (VGR). Där styr moderatledda majoriteter, i SLL sedan 12 år och i VGR sedan förra valet. Resultaten imponerar inte.

SLL har utvecklats till skyltfönstret för Moderaternas vårdpolitik. Det präglas av svåra bemanningsproblem, brist på förlossningsplatser, dygnslång väntan för äldre på akutmottagningar, längre väntetider på läkarbesök på vårdcentral och dyrast vård i landet. Dåliga upphandlingar – riksbekant inte minst vad gäller Nya Karolinska – samt skenande kostnader för rekordmånga uppsplittrande vårdmarknader har visat att moderater inte ser till det som är bäst för invånare, patienter, personal eller ens patientsäkerhet. De privata vårdgivarnas intressen har fått företräde. Resultatet är en vård som är starkt splittrad och där ingen vårdgivare tar något helhetsansvar för patienten. Det är också en vård där de privata vårdvalen har tillåtits utarma den offentligdrivna vården på både pengar och personal. När väl marknaden bjudits in för att ”hjälpa till i vården” – en återkommande och skrämmande naiv formulering – har den moderatledda alliansen lutat sig tillbaka och övergett sitt ansvar för styrning och planering. Moderater pratar gärna om valfrihet, men den handlar mer om de privata vårdbolagens frihet, inte om patienternas.

Vad har då detta med Västra Götaland att göra? Jo, den moderatledda alliansen här håller på att slå in på samma spår som sina kamrater i Stockholm. Mer marknadslösningar och fler affärsområden/vårdval, lyder deras recept. Mödrahälsovården stod överst på önskelistan. Det är lagt på is sedan personalen och verksamhetschefer protesterat (inte minst med Stockholms läns landsting som avskräckande exempel). Nu är det istället tandregleringen som ska säljas ut. Det handlar om en verksamhet som redan är kostnadseffektiv. Den är också en viktig faktor i strävan mot jämlik vård. Patienterna är nästan uteslutande barn och för att undvika långa resor för barn och föräldrar är det istället specialisterna som åker ut till barnens tandläkarmottagningar. Det är svårt, för att inte säga omöjligt, att se att något privat företag skulle finna det lönsamt att ständigt ha specialister på resande fot i hela regionen. Risken är att barn på landsbygd och mindre orter drabbas hårt. Det kan vi också se i Stockholms län, där privata aktörer inte valt att etablera sig i glesbygd eller där ohälsan är störst.

Det finns sannolikt fler områden som den moderatledda majoriteten i Västra Götalandsregionen ser som lämpliga objekt för marknadsexperiment. Det gör oss mycket oroliga. För det handlar uppenbart om ideologi, inte vad som är bäst för invånarna. Det handlar inte heller om ekonomi;

såväl SLL som VGR har gott om pengar, inte minst tack vare att den socialdemokratiskt ledda regeringen de senaste åren skickat nya statsbidrag i mångmiljardklassen till vården och omsorgen.

Landstingsmoderaterna i Stockholm har inte haft någon framgång med sina dyra marknadsexperiment och uppsplittrande vårdval. Vi ser inga skäl till varför VGR ska göra samma misstag. Vi ser istället desto fler anledningar till varför invånarna i såväl Västra Götaland som Stockholms län vid valet i höst bör rösta för att patienters och personalens bästa - inte marknaden och enskilda vårdbolags - ska ligga till grund för politiska sjukvårdsbeslut.

Helen Eliasson (S)

Regionråd i opposition, Västra Götalandsregionen

Erika Ullberg (S)

Oppositionslandstingsråd, Stockholms läns landsting

Kontaktuppgifter

Helen Eliasson

E-post: helen.m.eliasson@vgregion.se

Mobil: 0761-41 02 69

Erika Ullberg

Telefon: 08-737 41 50